

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, Iaktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb irásbeli közlemények különben özv. Kirchneró felvételi és rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.

Előfizetési díj: Negyedévre 1 ft. 25 kr. — Félévre 2 ft. 50 kr. — Egész évre 5 ft.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszámolások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyiltérben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

2. évfolyam.

Vasárnap 1893. évi szeptember 17-én

38. szám.

Versecz 1893. szeptember 16.

Pár nappal ezelőtt a „Magyar Hirlap” nyilttéri rovatában — törvényhatóságunk figyelmébe ajánlva — E. E. aláírással oly közlemény jelent meg, mely a haza más tájékain lakók előtt nem valami szép színben tünteti fel városunkat.

Az illető elmondja, hogy Verseczen járván azt hitte, hogy nines is Magyarországon. Német és szerb feliratokat látott mindenfelé, különösen hangsúlyozza, hogy az utcák nevei is csak német és szerb nyelven vannak felírva, hogy ritka a magyar szó, mint a fehér holló stb.

Őszintén kell bevallanunk, hogy annak az ismeretlen cikkírónak e tekintetben igaza van, nem állít valótlanosságot, s ránk nézve nagyon sajnós dolog az, hogy a külszin után így is kénytelen minden idegen megítélni.

Valóságos eseményszámba megy az nálunk, ha valamelyik cég magyar feliratot alkalmaz. Csudájára járunk, megdicsérik érte még külön, hirlapilag is, és e tekintetben még is oly csiga lassan haladunk, hogy Versecz külszine valóban olyan félet mutat, mintha városunk nem is magyarországi város lenne.

Egy indokolatlan és megrögzött rossz szokása is van a mi verseczi társadalmunknak, az pedig abban áll, hogy a magyarul értők és beszélők, sőt még a magyar anyanyelvűek nagy része is társalgás közben, hivatalban, ügyes bajos dolgokban — nem magyarul beszél.

Egymásután keletkeztek és keletkeznek a közművelődési egyesületek, melyek tapintatos és senkit sem sértő eljárásukkal terjesztik a magyar nyelvet.

Azok a kik ott élnek a nagy magyar alföldön, hol ritka a „Nem magyar szó”, mint a fehér holló — alig képesek megítélni annak az itt ott mutatkozó kis vívmánynak horderejét, melyet a magyar nyelv terjesztésének érdekében, az exponált vidékek hazafias s igen gyakran nem magyar névvel bíró lakosai nagy fáradsággal lassan lassan kivivnak.

De ha figyelemmel vizsgáljuk sajátviszonyainkat, lehetetlen rá nem jönnünk azon szégyenletes anomáliára, hogy épen itt délvidékünkön, az ideszármazott és letelepedett törzslakossá vált tözsgyökeres magyarság nem megvetendő száma mily vétkes könnyelműséggel viseltetik apái nyelve a magyar nyelv iránt! Társaságban, összejöveteleken, kaszinóban —

nem beszélnek magyarul. A kinek nem szól, ne vegye magára!

Hányszor megfigyelhetjük, hogy nem csak itt Verseczen, hanem Temesvárott, Pancsován, Kikindán, Lugoson, Oraviczán, Fehértemplomban igen sok magyar névvel bíró, vagy magyarul tökéletesen beszélő ember, s a mi még inkább megrovandó, épen a honorátorok, kiknek a magyar állam adja a kenyeret — nem beszélnek magyarul, nem használják a magyar nyelvet csak éppen akkor, — hogy magyarul mondjuk: — „mikor muszaj!”

„Udvariasságból történik a legtöbb, hogy mindenki megértse a szót,” — veti ellen valaki.

Sok hosszú nehez század alatt megtanulhattad volna kedves magyarom, hogy az a te hirhedt elnéző udvariasságod hány-szor lett romlásod okozója.

Hányszor vetkeztetett ki régi börből épen az a körülmény, hogy elhanyagoltad apáid nyelvét.

Megesik, hogy 8—10 magyarul tökéletesen, és egy magyarul csak gyengén beszélő ember van együtt. Hivatalnokok, ügyvédek, orvosok, tanárok, kereskedők stb. A közönség legelőkelőbbjei. Annak az egynek kedvéért, ki nem tud, de szeretne megtanulni magyarul — a többi mind németül beszél, még ha óriási küzdelmeket is

Tárcza.

A tanítókisasszony regénye.

Írta **Perjéssy Lajos.**
(Folytatás)

Ménemasszonyék, meg a leánynevelő, a nagytisztelt asszony kezeit kapdosták el kézesókra, a kis Iluskát vették körül raj módra; — elakarták vonni maguk közé.

Isteni végzés volt, hogy . . . hogy . . . már mint az igazi édes apja meg, az anyja . . . nagyon is rendén vagyon az így!

Dél felé megjött az úri asszonyok deputációja!

Minék is mondanám, minék is sorolnám elő kik voltak! Magától értődik, hogy köztük volt a doktorné, a patyikusné, azonképpen a postamesterné, a tisztartóné, mind tisztos matrónák — az aljárásbíró, az aljegyző, a telekönyvvezető felesége, no meg az ispánné — ártatlan kedves fiatal asszonyok, viruló rózsák a napraforgók közt.

A gratulációknak nem volt se vége, se hossza!

A doktorné volt a szóvivő.

— Kimondhatlan nagy örömeinkre esett meg ilyen szerencsésen ez a dolog.

— Az a benső, igazi szeretet, az a rajongó tisztelet, melylyel a menyasszony iránt viseltetünk . . . oh édes Nagytisztelt asszonynevének . . . azt nem fejezheti ki szó, hogy mi miut,

és hogy érezünk — mennyire becsültük, azt az okos, jó, tehetséges teremést — a menyasszonyt — Lám nem hiába hirdeti a nagytisztelt úr ékes szavakkal: „Kitszámíthatlanok a végzet utai!”

— Beteljesültek az irás szavai.

— No feleség! No Katicza kedves kis tubusom — ilyet se próbáltam még életemben — így szólott Cséke igazgató úr a famíliához. Ime itt van a főgondnok úr express levele, hogy holnap négy vagonnal érkeznek meg bútorai, — itt a felhatalmazás az államfőnökhöz, hogy vegyek át mindent. — Titeket is kér — az az hogy kérnek mindketten, a boldog házas pár, hogy saját belátásunk szerint rakassuk be a butort az új házba. Rendezzük be a fészketek.

— „Édes Bátyám! Szüleimhez nem szállhatunk — koresmába, szállodába csak nem mehetünk, ha megérkezünk. Egy teljes hétig divatszertűleg (kényszerűségből) nászutazunk — addig rendezzenek be mindent. Kis feleségem is ír édes asszonynevének, meg Katiczának (ide van csatolva az epistola) — a mit nem volt képes leírni, majd elmondja szóval, — szóval kedves Cséke urambátyám teljesen rá bízom, hogy szedjen rendbe mindent. Azt is megsugom, hogy 28-án az éjjeli vonattal fogunk megérkezni.

Borzasztó kívánság ugyan, de lelkünkben ohajtjuk, hogy a mi kis házacskánkban várjanak reánk. A vasúthoz egy világért ki ne jöjjenek! A redőnyöket az ablakokon ereszszők le és a théat forralják.

Azokból a régi pókhálós „Szegei longi palackok”-ból, a homokból egy párt ki is adhatna kedves urambátyám — majd visszaszolgálom annak idejében — a kis Katiczs hugom lakodalmán!

Elhagytak, lenézettek, megvetettek, kizsáztottak vagyunk — úgy vágyunk a messze idegenben egy pár meleg hazai sziv után.”

A négy vasuti kocsi tele butorral csakugyan megérkezett. Cséke urambátyám be is mutatta a főnöknek a meghatalmazást. A vasuti gyakornok úr is ott settenkedett és . . . pár óra mulva már tudták Sajó-Bátor nagyjai és kicsinyjei a nagy eseményt.

Rosentulpen, a szállító cég, különben botos a „két kutyához”, (három esztendőben csak kétszer akadt számára ily alkalom, a mikor t. i. először a főszolgabíró úr hozta el a Comtesset, másodsor, mikor a mélykúti plébános költözöködött), a helyzet magaslatára emelkedett. Harminez paraszt kocsi rendelt az állomáshoz (per két hatos) — a kukoriczatorésszel készen voltak már a gazdák — no meg hiúl adatott úgy is, hogy a főgondnok prókator ur holmiját szállítják.

— No már ott becsülethől is ott legyünk emberek — szónokolt az algondnok úr, Jény uram.

Mintha himes tojást hordták volna, úgy hordják be azokat a drága szép butorokat. Mindegyiknek külön szekér jutott. A nagy dolognak el ment a híre. A dzsentrí is kezdett érdeklődni. Hámfalvi

kellfolytatnia egyik másik syttyának a „der die das“ veszedelmes hinárjai közt.

Hát azután hogy tanuljon meg magyarul az a tanulni vágyó polgártárs, ha nem beszélnek hozzá magyarul, ha épen azok, kiktől joggal lehetne elvárni, nem járulnak hozzá a magyar nyelv terjesztésének szép munkájához.

A szokás természetté válik!

Hányszor megtörténik az a valóban komikus dolog, hogy a nagy tüzzel folytatott német társalgás közepett, egyszer egyik vitázó azt mondja: „Csudálatos! de hát miért nem beszélünk mi magyarul, hiszen mindannyian értjük hazánk nyelvét! Igaz! Beszéljünk magyarul!“

Ismét megered a társalgás, de pár perc múlva megint csak azon veszik észre magokat, hogy német a társalgási nyelv.

Igy működik a rossz szokás hatalma. Ezért bámul el a hozzánk vetődött idegen! „Ni ni hiszen itt még a magyarok is németül beszélnek!“

Hogy azonban ezen az állapoton segítsen, az egyedül mi tőlünk függ!

Ha kiki saját szent kötelességének tartja, — mint a hogy minden hazafiasan gondolkodó és magyarul beszélő polgárnak tartania is kell; — hogy mindenütt, a hol csak lehetséges s a hol körülmények az ellenkezőt nem parancsolják; hivatalban, társaságban, kaszinóban, kávéházban magyarul beszéljen, arra másokat ösztönözzen figyelmeztessen és felkérjen — akkor az a szégyenletes dolog, — „hogy a magyar nem saját nyelvén beszél“ s hogy az állam hivatalos nyelvét társalgási nyelvvül sokszor, még a hivatalnokok sem használják — nem fog többé büniül felrovatni.

A magyar nyelv érdekében ennyit megtenni, mindenkinek szent kötelessége.

Háményi Aladár nagyságos úr is oda lovagolt a posta élé, a hol a kocsik jártak, — oda is vetette a nagytiszteletűeknek, — kik régi szokás szerint sétájukat végezték.

— Lám, lám, hogy lefőz bennünket a Dezső — micsoda faragott butorokat hoz — különben gratulálunk igaz szívvél. Alapos, derék jó fiskális! Jól tette! Mi mondjuk! s erre a két szóra olyan nagy súlyt fektetett Aladár úr.

— Köszönöm! — volt a nagytiszteletű úr elég hideg válasza.

És a nagytiszteletű asszony remegve, pirulva, reszketve nézte, mint jönnek a kocsik egymásután, bírálhatta, hogy pakolták fel a fehémárványos mosdót, a nagy pobárszéket — e közben észrevette, hogy a kerék kidörzsöli az ottomán oldalát.

— Édes apjuk, szóljuk nekik!

— Te asszony . . . te édes anyóka! Hát elfeledted, — hiszen neked nincs is fiad — mi köződ hozzá!

— Oh én édes Istenem, vajjon mikor érkeznek?!

A kis rézüst, olyan samovárféle, erősen puffogott. Cséke uram kedves élete párjával ott ült az új pár ebédlőjében. Katicza a zsaluk közt kukucskált ki — vajjon jönnek-e hát?!

— Nagy baj van kedveseim! Itt Bálint nagytiszteletű öcsém uram levele! A kis Huska nehéz, halálos beteg! Dr. Török egész nap itt ült ágya mellett — a krízis bekövetkezett. — Ne örüljétek ti akkor, midőn mi keserű könnyeket hullatunk, midőn mi kétségbeesünk!

— A végzet!

Stanesich György †

Versecz város egykori híres pártviszályos beléletének egyik kimagasló alakja hunyt el f. hó 15-én Pancsován. Stanesich György Versecz város volt polgármestere s később főispánja tért meg őseihez.

A boldogult mint kitünő hazafi, mint a szabadságharcban részt vett honvéd, mint jószívű és meggyerő modorú férfi, s később mint kuriai bíró a legnagyobb tisztelet és szeretet által volt körüvezve mindazok részéről, kik működését ismerték, s halálának híre messze földön fog részvétet felkölteni.

Városunk közönsége diszes koszorút küldött a ravatalra. A tegnap délután tartott végtiszteletén, városunk magisztrátusát Kehrér Béla tanácsos, a törvényhatóságot pedig Kunze József t. h. b. tag képviselték.

Áldás és béke az elhunyt poraira!

Napi hírek.

Személyi hírek. Rudnai Nikolits Sándor főispán ö Múltósága a múlt hétfőn Pancsovára utazott, s ma tér vissza városunkba.

Eljegyzés. Dr. Brajjer Lajos a Nagy-Becskereken megjelenő „Torontal“ című napi lap felelős szerkesztője, a múlt szombaton városunkban eljegyezte özv. Schlemmer Józsefné bajos és szellemekben gazdag leányát Stephanie kisasszonyt. Fogadják legőszintébb szerencse kívánatainkat.

Esküvő. György Imre kubin járási főszolgabíró f. hó 19-én tartja esküvőjét Miladinovics Irma kisasszonnyal. Fodor Odón vingai kir. járásbíró gyámleányával.

Esküvő. Veronits József könyvnyomdász, a „Neue Werschetzer Zeitung“ szerkesztője és kiadótulajdonosa a mai napon d. e. 11 órakor Temesvárott vezeti oltárhoz Pettinger Angela kisasszonyt. — Gratulálunk!

Halálozás. Sztamorai Malenicza lovag m. kir. honvéd-huszár-hadnagy, Sztamorai Malenicza Janos lovag, Sztamorai Malenicza Eugenia mint gyermekek, Szredistyei Lazarovics Mária szül. Kulpini Stratimirovics mint anya, Sztamorai Malenicza Mária szül. Staits mint meny, Miklós és Iván mint unokák, mely szomorodott szívvel tudatják a szertett s feledhetetlen anyja,

— Jönnek tele boldogsággal, daczolva a világgal, daczolva az emberekkel — mi itt várjuk őket szerető, igaz szívvél — tudjuk, hogy „ott“ eleneztek mindent, tudjuk, hogy halálos ellenséggént tekintenek, de megszólalt, megszólalt az a szikla keménynek hitt szív — jertek — lássátok, hogy le van törve a mi híres erősségünk — a mi szívük egyetlen, hozzá forrótt szerelmé — itt hágy — nem segít emberi tudomány!

És az a vaskemény, az az aczél szívűnek gondolt kálvinista esperes — ott járt, kelt kétségbe esve, ki kelve önmagából, hosszú éjszakákon át a szeretett kis leány kórágya körül.

A nagytiszteletű asszonyt leverte, ágyba döntötte az izgalom — s éppen akkor, midőn a boldog fiatal pár a jövőbe vetett hittel, reménységgel és bizalommal közeledett az óhajtott otthon felé — a sokat emlegetett kis leányka, az ártatlan lélek élet-halál közt lebegett. Ott fetregett a fehér párnákon, a kedves homlokra, a bársony puha hajzatra kiült a láz, a szenvedés verejtéke.

Három doktor is sürgölögött a kis beteg körül. — Segítsétek rajta, tegyetek meg mindent. — ha akarjátok, ha kívánjátok, sürgönyözni fogok a megyei főorvos után is. Doktorok — kedves barátaim — mentsétek meg! — könyörgött a nagytiszteletű úr.

— Műtétet kell eszközölnünk! Utolsó kísérlet! Istennél a segítség! A főorvos idejében nem érkezhetik meg. Az emberi tudomány lehet gyarló, lehet tapogatózó, de mi orvosok lelkiismeretünk, meggyőződésünk szerint járunk el.

— Kérjük beleegyezésedet! A műtét lehet halálos is! El kell készülni a legrosszabra is. (Folytatása következik)

illetőleg leány, napa és nagyanyjának, Nagyságos Sztamorai Malenicza Olga szül. Szredistyei Lazarovics úrnőnek rövid de súlyos betegsége, s a haldoklók szentségeinek ajtatos fölvetéle után f. szeptember hó 9-én este 10 órakor történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei szeptember 11-én hétfőn délután 4 órakor a gör.-kel. szertartás szerint szenteltettek be a gyászházban és a közönség óriási részvéte mellett kísértettek ki a verseczi gör.-kel. temetőben, hol a családi sirboltba elhelyeztetek. Özv. Malenicza Olga férje egyike volt a délvidék legvagyonosabb nabobjainak, több ezer holdra terjedő birtokai voltak Kis-Gájon, Nagy-Gájon és Moravicza-Sztamorán. A család közeli rokonságban áll a báró Döry, Lazarovics és Petrovics-családokkal. Lengjenek áldás és békeség az elhunyt hült porai felett.

A nagybecskereki királylövészetben verseczi lövészeink ugyancsak ki tettek magukért. A királyablán Fierz Ernő az 5-ik (20 korona 196 osztópont) és Hack Matyás a 6-ik (20 kr. 202 osztópont) Klevetay Lajos a 12-ik (6 korona 400 osztópont.) A körtablán is mind a három lövész nyert kisebb, nagyobb díjakat.

Kerékpárosaink kirándulása. A többféle sport közt, melyet fiatalságunk előszeretettel és kitartással űz — pár év a kerékpározást is felvette s mai napság már szép számmal vannak olyanok, kik ügyesen vasparipáznak. Hogy az összetartás, társulás és testedző sport szakszerű művelése mindinkább előmozdíttassék a helybeli biciklisták felhivatnak, hogy ma vasárnap f. hó 17-én d. u. 2 órakor Moraviczára való tömeges kirándulás céljából a főreáliskola udvarán összegyűlni sziveskedjenek. Ez alkalommal megfog beszéltetni a kerékpározók alakítandó egyesületének ügye is. Fel tehat vasparipárosok!

A verseczi iparosok dalárdája f. hó 24-én vasárnap előadásokkal összekötött táncmulatságot fog rendezni a „Szöllvényigé“-hez címzett vendéglő nagy termében.

Kubin kir. adóhivatalt kap. Mint a pancsovai „Hatarör“ értesül, a pénzügyminiszter kilitásba helyezte, hogy Kubinban kir. adóhivatalt allit fel. A kubini közs. képviselőtestület ennek folytán elhatározta, hogy az adóhivatal helyiségeül megveszi a Csirkovics-féle házat 14.000 forintért és azt 30.000 frt költséggel atalakittatja.

A magyar nyelv Zichyfalván. Örvendetes tisztá magyar érzelm sugalta határozatot hozott Zichyfalva iskolaszéke. Kimondták nagy lelkesedés közt a következő határozatot:

„Tekintettel azon körülményre, hogy tisztán német ajku, de magyar érzelmű községünk lakossága nagyon érzi a magyar államnyelv hiányát, továbbá mert főtörekvésünk magyar hasznavehető polgárokat nevelni, egyhangulag határozatilag kimondatik, miszerint a felállítandó V. és VI-ik osztályban azonnal, a többi négy osztályban pedig öt év leforgása alatt fokozatosan a magyar nyelv, mint tanítási nyelv fog alkalmaztatni.“

A temesvári posta-igazgatóság és a magyar nyelv. felmerült eset alkalmából, melyben a fél egy címére érkezett, de idejében be nem váltott postautalvány utólagos érvényesítése végett német nyelven szerkesztett kérvénnyel fordult a temesvári kir. posta és távirdaigazgatósághoz, és utóbbi f. é. június hó 26-án 1926. sz. a. következő atiratot intézte a temesvári kereskedelmi és iparkamarához: „Bár kérelmező kívánságának ez alkalommal — tekintettel az ügy sürgős voltára — eleget tettem, ez esettől indittatva s mert a délvidéki kereskedők ezen hatósághoz intézett beadványaikat rendszeren német nyelven adják be, tisztetelettel felkérem a tekintetes kereskedelmi és iparkamarát, hogy a területén üzlettel bíró bejegyzett cégeket koriratilag felhívni sziveskedjék, hogy ezen hatósághoz benyújtandó kérvényeiket és mindennemű beadványaikat ne csak a fennálló törvényezékek határozatai miatt, hanem már hazafias érzelmeinktől indittatva, az állam hivatalos nyelvén írva nyujtsak be. Temesvárott, 1893. június 26-án, Pethő kir. posta- és tav.-igazgató.“ — Mint a kamarától értesülünk, a temesvári kir. posta és távirdaigazgatóság ezen atiratát alkalmazkodás végett a kamarai kerület üzletköreinek figyelmébe ajánlotta.

* **Temes vármegye gazdag emberei.** A megyei virilisták közül az első a következők: Gr. Zselenszky Róbert, Újfalu frt. 12175.65, Féger Ferencz, Merczifalva frt. 8838.68, Br. Ambrózy Gyula, frt. 5461.81, *Jeszenszky Béla, Temesvár frt. 5332.90, Br. Baich Milos, Budapest frt. 5069.05, Gr. Desseffy Miklós, Bukovecz frt. 2838.68, Jaeger Péter, Deita frt. 2809.34, *Dr. Baierdorf Emil, Sósdi

frt. 2696.30, Lazarovits Feodor, Nagy-Szredistye frt. 2603.39, *Dr. Gáll József, Lukarecz frt. 2401.42, Br. Ambrózy Béla, Gyarmathia frt. 2175.55, Gorove Janos, Budapest frt. 2131.08, *Braunmüller Emil, Detta frt. 1985.68, Deutsch Andor, Buttyin frt. 1952.55, *Timáry Béla, Detta frt. 1921.28, Kasztory Mihály, Hodony frt. 1727.37, *Capdebó Lajos, Temesvár frt. 1715.20, *Dr. Telbisz Imre, Temesvár frt. 1644.76, *Dr. Vargies Imre, Szinerszeg frt. 1628.14, Kintzig Ferencz, Fláskut frt. 1612.57, Augenföld József, Gyarmathia frt. 1535.50, *Dr. Darbanth János, Vinga frt. 1467.30, *Dr. Molnár Victor, Temesvár frt. 1466.04, Br. Atzél Lajos, Németség frt. 1452.48, Lazarovits Mihály, Nagy-Szredistye frt. 1439.87, Kitzing János, Keresztes frt. 1436.12, *Dr. Kormos Béla, Versecz frt. 1421.54, Gubányi Antal, Szkulya frt. 1375.77, *Csiky Gyula, Folya frt. 1320.36, Beniczky György, Folya frt. 1298.84, Ivády Béla, Folya frt. 1271.87, Buchmann Alajos, Detta frt. 1221.42, *Dr. Kramer Ignác, Csákova frt. 1208.12, Jamiesary Sándor, Bresztovác frt. 1207.56, *Popp Vince, Zsebely frt. 1188.70, Id. Klemann János, Orzifalva frt. 1152.66, *Dr. Schöffler Dezső, Detta frt. 1151.42, *Szathmáry Lajos, Vinga frt. 1142.36, Klobusitzky János, Szkulya frt. 1130.49, Dengl József, Uj-Arad frt. 1125.01, Rósa József, T.-Szakos frt. 1122.13, Gr. Bissingen Rezső, Vljakovecz frt. 1097.22, Görgey Gyula, N. Remete frt. 1089.52, Scheirich György, Detta frt. 1047.93, Stern Lőrincz, Gattaja frt. 1004.79, Stern Abraham, Gattaja frt. 1004.79. (A *-al jelöltek adója kétszeresen van számítva).

Honvédeink megbarnulva ugyan egy kicsit, de különben kitünő conditióban érkeztek vissza a nagy gyakorlatokról. Pár napig ugyancsak élénk volt Versecz, a jó honvédek előzőlötték az utcainkat. Most már az ezred zászlóaljai mind állomásaikon vannak s kipihenhetik a nagy fáradalmakat.

A délvidéki színiszövetkezet által s a lugosi szingyamolító egyesület által első sorban kijelölt szintársulatok Dó b ó (Kalocsa) és F ü r e d i (Esztergom) fele szintársulatok megnézésére Dr. Seemayer Károly a verseczi magyar nyelvterjesztő egyesület elnöke és Dr. Brájjer Lajos a „Torontál” szerkesztője Kalocsára és Esztergomba utaztak.

A verseczi búcsún daczára annak, hogy a rendőség betiltotta, elég nagyszámú vidéki jelent meg. A templom környéke országos vásárhoz hasonló képet mutatott. Bent a templomban a vasketreczben levő Krisztus szobor előtt tömördek viaszgyertyát égettek el az ájtatos hívők. Legérdekesebb volt a dologban, mint játszották ki a vidékiek a rendőséget. A uton kereszttel jöttek, de a városok közeledvén, eldugták a feszületet, a szekeret derekába. A mezkalacsosok, korcsmárosok, szentképáruelők, papucosok és kosarasok satrai egész délelőtt telve voltak.

A hamis koronák városunkban már ezirkulálnak. Rendőségünk megcsipte Bugarin Lukát ki két darab hamis koronáson akart túladni. Az ipse átadatott a járásbírósnak.

Elvesztet aranyláncz. Schosberger József helybeli lakos 70 frt. értékű óralánczát elvesztette. A becsületes megtaláló, ha átadja, illő jutalomban fog részesülni.

Kirabolt községi pénztár. A temesmegyei Vattina község pénztárát a mult szerdán éjjel kirabolták. A pénztárban 852 frt. adópénz volt. A tetteseket a csendőség erőlesen nyomozza.

Tüzesetek. Alig van város Magyarországon, hol annyi tüzeset volna mint nálunk Verseczen, ha nem volna oly mintaszerű tüzoltóságunk. mar régen Toroczko, Tokaj stb sorsára jutott volna városunk. Mióta tüzoltóságunk ujja szerveztetett egy új sportot kezdenek üzni a böléküsmertű lakosok. Keményen megbiztosítják a viskót, s azután saját keruleg felgyújtják, vagy felgyújtatják. A rendőri nyomorás a legtöbb esetben igen nehéz mert a bunjelek elegendnek. A mult Csótortokon éjjel 10 óra tájban Petrovics Lukács pancsovai utca házában kiutott tűznél azonban oly bunjeleket talalt a rendőség, melyek kétségen kívül bizonyítják, hogy gyujtogatas forog ten. A főkapitányságnál ott fekszenek a bunjelek. Több pakli jó fajta természetes Zarteczky-fele kenes gyufa körül rakva taplóval, jó száraz zsendelyek beöntözve petroliummal, s ezeket a tárgyakat felig elgyve ott talalta a tüzoltóság a padlason az eresz alatt. Ki rakta oda? azt majd a vizsgálat fogja kideríteni, ha ugyan kideritheti. — Tegnapelőtt pénteken este hosszan tartó tűzi lármá verte fel ismét lakosságunk nyugalmát. A német részen levő cséplő telepen égett el Ditsch Péter karára pár nagy kazal szalma. Tüzoitok ez alkalommal ismét derekas munket végeztek.

A gavallér spekulációi, Ennek a mai minden áron meggazdagodni akaró, eszközeiben sokszor nem válogató kornak egy sötét képét nyújtja az a bünpör, amelyben a Verseczen is sokak által ismert Reisz Viktor áll a vádlottak padján. Ez az ember legkevésbé sem panaszkodhatott a sors ellen. Nem kellett nyomorogni, a nevével szerzett vagyon tisztességes existenciát biztosított neki, nem tudott megnyugodni. Az urhatnáság bántotta. Minden áron nagy vagyont akart össze harácsolni, hogy nemcsak kényelmesen, hanem urasan élhesen és nem válogatott az eszközökkel. Annyagi javakban bővelkedett, a házában rendezett lakomák pazarok voltak, és az ő költsége nem olyan volt amit még egy jól szituált kereskedő is megengedhetett magának. Itt Nagybecskerek még csak megelégedett a jóléle regalitás szivarral, s úgy akart feltűnni, mint aki nem pazar, de a beavatottak jól tudtak azt, hogy Verseczen még több más városban valóságos orgiákat tartott. Itt szerénykedett, a vasuttol egyszerű egyfogatan ment haza, a gazdagabb zsidóság gyulhelyén: a Lloydban „gibicelt” a kláber meg a többi játékok mellett, de ha egyszer elszabadult családja szerető köréből, és buzávásárlás ürügye alatt elszabadulhatott, akkor valósággal szórta a pénzt. És különös kedvelője volt a zengerájoknak, Nem a művészetért rajongott, mert az valóban nehéz lenne az afféle helyeken feltalálni, hanem a formásabb arcokért, szépséges absztrakt. Verseczen történt, hogy a zengerájbeli előadás után a művésznökkel szomszédos asztal mellett foglalt helyet. Tudta a feltűnés módját. A művésznök nyugodtan ülték, mikor egyszerre a pinczerek champagner üvegeket kezdtek bontogatni. A komikus, aki mindenből viczet csinált ez egyszer megrémült: — Ki rendelte a drága bort? — Az az ur, a ki a szomszédos asztalnál ül. — Mondja meg neki, hogy idegenektől nem fogadunk el ajándékokat, ha tetszik neki, uljön ide közénk. Ez tetszett csak Reisz Viktornak. A reggelig tartó duhajkodás után látta be, hogy milyen jó az „urnak” lenni. Költekező pazar volt, s az utóbbi esztendőben az év legnagyobb részét Nagybecskereken kívül töltötte s akkor kapta a nevet: „verseczi nábob.” De az uraság nem soká tartott, kezdtek rá jönni, hogy pénzforszási nem igazak s hogy család módon szerzi a költségeihez szükséges pénzt. A családja legelőbb felismerte, hogy miből gavallérkodott Reisz Viktor. Hamis név alatt tet kötekeket s azért a család megbizásából egy idevaló ügyvéd pénteken délelben megjelent a rendőségnel azzal a kérelemmel, hogy Reisz tartak rendőri feiügyelet alatt. Ugy történt az egész tegnap estig. Egy polgári rendőr figyelt minden lépésére, mert féltek, hogy megszokik. A hamisított kötekeket illetőleg a család van érdekelve, s az nem tett eddig feljelentést és így nem tudni, hogy mekkora összeget csalt ki. De Ivkovic vizsgálobíró előtt a Strasser és König budapesti cég család és okirathamítás czimen feljelentést tett Reisz ellen. Reisz ugyanis július 15-én a nevezett cégtől megbizást kapott, hogy részére 1100 métermázsza prima-buzát vásároljon. E célra kapott a cégtől 5500 frtot. Reisz azonban nem vette meg a buzát, s mikor augusztus végén a szállítás terminusa lejart, elment Deutch Zsigmondhoz, a cég képviselőjéhez és az alatt, hogy a buzát Ó-Telekre szállította, kicsalt tőle újabb 2000 frtot. Később hogy halasztást nyerhessen, apósa nevére egy jótállási nyilatkozatot allított ki, mely szerint E. 1500 frt erejéig érte jót áll. E miatt a család és okirathamítás miatt folyik ellene a vizsgálat, melyet Ivkovic Péter vizsgálobíró nagy erélyvel folytat. („Torontál.”)

Megdöbentő öngyilkosági kísérlet híre érkezett tegnap Temesvárról. Dobján László temesvári tanító a tehetséges és kitünő hazafi Szakálházan a vasuti állomás közelében öngyilkossági szándékból magára lött. A golyó a 6. és 7-ik borda közt hatolt be, s Dobján felgyógyulásához nincs remény.

A szerb szőlők pusztulása. Belgrádból írják egy fővárosi lapnak: A szőlők valamikor Szerbiában nagy jövedelmet nyújtottak; a mióta azonban a filoxera hefészkelte magát, azóta folyton csokken a szőlőtermelés s ma már oly kis területen kultiválják a szőlőt, hogy kivitelle alig jut pár ezer hektoliter bor. Az idén a peronospora fellepett s oly pusztítást visz véghez, hogy a szépen mutatkozott fürtök egymásután potyognak, nap-nap után kevesbedik a remény s még hozzá az az hogy a nép nem védelmezi

a szőlőt, egész nyomottá teszi a hangulatot. Szerbiának már a folyó évben nem lesz számottevő szüretje és valószínűleg a jövő évben még rosszabbak lesznek az állapotok, a mennyiben tudvalévő, hogy a peronoszporás szőlőveszszők nem képesek beérni és jól kitelelni, többnyire elpusztulnak. Ha az amerikai szőlőveszszők nem képesek a szőlők regenelésát, akkor Szerbia megszünt bortermelő állam lenni.

Beküldetett. Tekintetes Szerkesztőség! Az Országos Színész-Egyesület Igazgató-Tanácsa egy Színészház létesítését vette célba a végett, hogy abban működésképtelenné vált oly tagjait, a kik úgy művészetük, mint társadalmi magukviselete által kitüntek, s különben csekély nyugdíjat húznak agg napjainkra elhelyehesse, s elhagyott, leggyámoltalanabb állapotukban a nyomortól megmenthesse. E menházban közös háztartás lesz s mindenik tag kap egy-egy külön szobát, közös ebédlőt, társalgót, könyvtár; kertet stb., teljes ellátást, úgy mint: élemezést, világitást, takarítást és kiszolgálást. S mindezekért a tartásdíj nem mehet többre, mint a menházba lépő nyugdíj-illetékének a fele, mely a központ által levonotván, minden évnegyedben előre, egy összegben a menház főnökéhez (igazgatójához) küldetik. Ezen humánus intézet felállítása közadakozásból és ugy szándékolatik, hogy az még ez évben teljesen készen, s 1894 elején rendeltetésének átadható legyen. Ennélfogva kérjük a tekintetes szerkesztőséget e nemes célú intézet gyámolítására t. cz. olvasó közönségét buzdítani, gyujtést nyitni s a befolyó adományokat elfogadni és becses lapjában nyugtázni, Honfui üdvözlettel igaz tisztelői K a f f k a László, az orsz. Színész-Egyesület elnöke. Bényei Istvan, az orsz. Színész-Egyesület irodaigazgatója.

Betűszedők tréfája. A lázas munkát végző betűszedők is rá érnek néha néha egy kis mulatságra. Mulatságból be állanak piktoroknak s a rendelkezésükre álló vonalokból nem csak hogy ki tudják rakni az emberi fejet, hanem még az arcnak többféle kifejezést is tudnak adni, mint azt a jelen ábrák mutatják.

Íme lásd a nevető, egykedvű és szomorú arcot.

Gazdáink és virágkedvelők figyelmébe. Mauthner Odön e híres magkereskedő cég, József főherczeg és Ferdinand bolgár fejedelemnek udvari szállítója a mult napokban küldte szét őszi arjegyzékét, melyben az őszi vetésre alkalmas gazdasági magvak, szabadbani vagy meleg agyba való vetésre alkalmas kerti magvak vannak felsorolva. A virághagyma gyujtmények oly gazdag választékban találhatók fel ez arjegyzékben, melyek minden külföldi megrendelést teljesen feleslegessé tesznek. A Mauthner cég teljesen megbizható és a mellett jutanos is. Az őszi magarjegyzék kívánatra díjmentesen küldetik meg. Főuzlet Andrassy-út 23. sz.

Ajánlkozás. Egy VI. realiskolai osztályt és földműves iskolát kitünő sikerrel végzett fiatal ember, ki már gazdaságban gyakorlatilag is működött, szerény feltételek mellett hajlando valamely uradalomban gazdasági irnoki, vagy segédtiszt állást azonnal elfoglalni. Nyelvismerteti magyar, német írásban és szóban, a szláv nyelveket is megérthi. Közlebb felvilágosítással szerkesztőségünk szolgál.

Szerkesztő levelezés.

E. A. A csomagot megkaptuk, köszönjük, M—k ának fogjuk adni mihelyt alkalom lesz rá! Igéretére számítunk, minél előbb annál jobb.

Z—s. Tárgyhalmaz miatt kiszorult ezen számból, de jönni fog. Az episztolát megkaptuk.

Népesedési statisztika.

Versecz t. h. j. f. városban a mult héten meghaltak:

Halupka K., Ujvári Mária, Kemkemmer Péter, Mihailovics G., Ostheimer János, Klauer Jakab, Petrov Jucza, Kelzer Ferencz, Kassovitz Mihály,

Születek. Fiuk a következő családokban: Fischer János, Haas Károly, Laszk Péter, Konti Ferencz, Breinich János, Seemayer Ernő, Koch József, Lehner Mihály, Kassovics Pál, Mayer Antal, Schmidt Urbán, Milleker Antal, Wersching G., Havl G., Damián Teréz, Heinrich Anna,

Leányok a következő családokban: Schronk József, Klemsut Károly, Rückert Károly, Behr Ignác, Martin József és Czeglédi János.

Megesküdtök:

Ondrejkovics Ferencz Giebel Katharinával, Krumenaker István Radotinszky Idával.

Irodalom.

Értekes házi könyvtárt létesíthet magának az, ki a „Képes Családi Lapok“-at rendszeresen járátja. És pedig a ki csak 1-negyedévre is 20 kr. csomagolási díj beküldése mellett előfizet, az 1 regényt, a ki 40 kr. csomagolási díj beküldése mellett előfizet az már 2 regényt, aki pedig 80 kr. csomagolási díj beküldése mellett egész évre előfizet az 4 regényt kap külön jutalomkép ingyen és bérmentve díszes borítékba fizve. Minthogy továbbá az ingyenes regénymelléklet és minden évfolyamban meglegalább 4 regényt tartalmaz: ezekkel együtt minden előfizető legalább 8 regénynek jut birtokába, nem is említve azt, hogy maga a főlap is még azonkívül legalább 4 kitiűző regényt közöl egy év alatt. A külön lenyomatu regények érteke egy maga 8 frt, úgy hogy a lap egész évre ingyenbe marad. A „Képes Családi Lapok“-at az írói kar legjelesebbjei támogatják, ugymint: Jókai Mór, Tolnai Lajos, Komócsy József, Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Benitzky Bajza Lenke, Harmath Luiza, Nagyvárady Mira, K. Beniczky Irma, V. Gaál Karolin stb. A „Képes Családi Lapok“ tehát nemcsak a legjobb, hanem a legjutányosabb illusztrált szépirodalmi hetilap, melynek érdekes és változatos tartalmánál, nemes irányánál fogva egy család asztaláról sem volna szabad hiányoznia. Előfizetési ára: egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 forint 50 kr. Mutatványszámokat ingyen küld a kiadóhivatal mind azoknak, kik levelező-lap útján hozzá fordulnak, Kiadóhivatal: Budapest, Nagykorona utca 20 szám.

Köszönet nyilvánítás.

Az igazi részvét és rokonszenvennek feledhetlen drága anyánk elhunytá és temetése alkalmával annyi kedves jelét tapasztaltuk, hogy mindenkinek külön köszönetet mondani nem vagyunk képesek. Midőn e sorokban hála telt szívvvel kifejezzük köszönetünket, biztosítjuk a velünk rokonszenvezőket arról, hogy benső részvétük némi vigasztalást szolgált meg szomorított sziveinknek.

Verseczen 1893. szeptember 14.

Sztamorai Maleniczka család.

Vasúti menetrend. Fehértemplomról érkezik: 5.22 reggel, 1.03 délután és 6.11 este, Temesvár felé indul 5.28 reggel, 1.07 délután

6.35 este. Temesvárról érkezik: 7.43 reggel, 2.08 délután és 10.09 este. Fehértemplom felé indul: 7.53 reggel, 2.12 délután, 10.17 este. Nagybecskerekéről érkezik: 11.37 délután, 8.47 este. Becskerek felé indul: 5.47 reggel, 2.25 délután. Jaszenováról Oraviczára indul: 8.05 reggel, 3 délután, 10.55 este. Oraviczáról Jaszenova felé indul 3 éjjel 10.25 délelőtt, 3.50 délután.

Legjobb óvoszer a kolera és egyéb fertőző betegségek ellen!

A nm. m. kir. belügyminiszterium 8378.93. számú körrendeletével ajánlva.

TÖKÉLETES FERTŐTELENÍTÉS.

Teljesen szagtalan! Önműködő tözegszóró klozettek! Bel- és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszék mindenféle tetszetős alakban. Árnyékszék berendezések, kórházak, laktanyák, iskolák, szállodák, iparvállalatok stb. részére.

Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Tözeggalom! Mindenemű tözeggyártmány nagy raktára. KÜLÖNLEGESSEG: ember- és városi hulladékok, ipari és gazdasági értékesítése. Város tisztítási és elfuvarozási vállalatok szervezése. Mütrágyagyártás. Képes árjegyzékkel, részletes tervekkel és költségvetésekkel szívesen szolgál az igazgatóság.

MAGYAR TÖZEG-ÉS MÜTRÁGYA-IPAR RÉSZÉNY-TÁRSASÁG.
Igazgatóság: BUDAPEST, ZRINYI-UTCA 3.

Elismertebb a társadalom minden rétegéből. Női-szővetek gallérok számára s teljes öltönyök.

Mintákat

bármely vidékre bérmentesen küldünk.

Elismerten legjobb és legdivatosabb

Őszi és téli szövetek.

Különlegességek: viz- és viharálló daróc, vadászposztó, palmerstone télikabátoknak való női posztók, női öltözék-kellékek, nemkülönbben minden nemű ezélnak megfelelő posztók, jó, tartós és színtartó minőségben szétküldetnek gyári áron s bármily csekély mennyiségben magánosok részére is.

cs. és kir. szab. finomszövet és gyapjúárú gyár és raktár

Schwarz Moricz, Zwittau (Brünn)

3-10 mtr. öltönytözet, teljes öltözetnek való	frt. 3.50	től frt. 24.—ig
2-10 mtr. télikabátoknak való	4.50	20.—
2— mtr. felsőkabátoknak való, teljesen elég egy felsőkabáttra	4.—	15.—
2-80 mtr. Mentsikabátoknak való, teljesen elég egy Mentsikabáttra	5.—	20.—
1-80 mtr. teljes daróc-kabátoknak	3.50	9.—
3-25 mtr. fekete posztó szalonruhának	7.50	25.—
1-17 mtr. nadrágra való	2.25	11.—
10, méteres nagy kendők 2 főtől a legfinomabb Himalaya-kendőig, utazó- és szán-pokréczok, plaid-ek.		

Mintakönyvek
osupán szabómesterek számára. Új vevők kaphatnak 50 krnak előleges beküldése mellett, mely összeg az első megrendelésnél visszatérítetik.

Szettküldés postai utánvétel vagy előleges pénzbenküldés mellett.

Nem tetsző árúért a vétel-árt visszatérítjük.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legújabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

újságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, báli meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,

arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, mely az Andrassy-sétány és az iskola-útcza sarkán lévő Kádits-féle házában van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hírlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVII. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.